

Europe for Citizens
Programme

LISABONOS SUTARTIS: EUROPOS PILIEČIŲ ĮGALINIMAS

DOVILĖ ŠAKALIENĖ, PROGRAMŲ DIREKTORĖ
ŽMOGAUS TEISIŲ STEBĖJIMO INSTITUTAS

VILNIUS 2011-12-13

ATITIKIMAS PROGRAMOS „EUROPA PILIEČIAMS“ PRIORITETAMS IR UŽDAVINIAMS

- * Bendrieji Programos uždaviniai, kurių siekiama Projekte:
 - * Suteikti piliečiams galimybę bendrauti tarpusavyje ir dalyvauti kuriant glaudesnę, demokratišką ir atvirą pasauliui, vieningą ir praturtintą kultūrinės įvairovės Europą, taip vystant ES pilietiškumą.
 - * Vystyti Europietiškos tapatybės jausmą, pagrįstą bendromis vertybėmis, istorija ir kultūra.
 - * Puoselėti ES nuosavybės jausmą piliečių tarpe.
 - * Skatinti pakantumą ir tarpusavio supratimą tarp ES piliečių, gerbiant ir remiant kultūrinę ir kalbinę įvairovę bei prisidedant prie tarpkultūrinio dialogo.

ATITIKIMAS PROGRAMOS „EUROPA PILIEČIAMS“ PRIORITETAMS IR UŽDAVINIAMS (tęsinys)

- * Specialūs Pilietiškumo iniciatyvos tikslai:
 - * Puoselėti iniciatyvas, diskusijas ir svarstymus apie Europos pilietiškumą bei demokratiją, bendras vertybes ir istoriją bei kultūrą, bendradarbiaujant su pilietinės visuomenės organizacijomis Europos lygmenyje.
 - * Skatinti visų dalyvaujančių šalių piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų bendravimą.

ATITIKIMAS PROGRAMOS „EUROPA PILIEČIAMS“ PRIORITETAMS IR UŽDAVINIAMS (tęsinys)

- * Nuolatiniai ir kasmetiniai Programos prioritetai:
 - * Įtraukti pilietinę visuomenę į diskusijas, svarstymus ir iniciatyvas apie ES bei kelti sąmoningumą šioje srityje, apimant Lisabonos sutarties įgyvendinimo pasekmes, ypač Europos piliečių teisių srityje.
 - * Įgalinti piliečius visapusiškai dalyvauti ES demokratiame gyvenime bei praktikuoti naująją iniciatyvos teisę.
- * Horizontalūs Programos tikslai:
 - * Remti Europietiškas vertybes (pakantumą, abipusį supratimą, solidarumą, lygiateisiškumą, ir kt.).

PROJEKTO TIKSLAS

- * Visomis projekto veiklomis siekiama remti Europietiškas vertybes (ypač pakantumą ir tarpusavio supratimą) bei vystyti Europietiškos tapatybės jausmą, pagrįstą bendromis vertybėmis, istorija ir kultūra. Projektas įtraukia įvairias visuomenės grupes iš ne mažiau kaip 10-ies ES valstybių (pilietinės visuomenės organizacijas, jaunimą, vaikus, mokytojus, regionų gyventojus, bendrai plačiąją visuomenę).

PROJEKTO TRUKMĖ

2011 m. lapkričio 1 d. – 2012 m. balandžio 30 d.
(18 mėnesių)

PROJEKTO PARTNERIAI

- * Žmogaus teisių stebėjimo institutas:
2003-iais įsteigta Lietuvoje veikianti NVO, žmogaus teisių sarginis šuo. ŽTSI misija – prisidėti prie atviros demokratinės visuomenės kūrimo Lietuvoje, įtvirtinant žmogaus teises ir laisves. ŽTSI vykdo kasdieninę valstybės institucijų stebėseną, viešai reaguoja į žmogaus teisių pažeidimus, rengia sąmoningumo kėlimo kampanijas, atlieka tyrimus, ruošia išvadas ir rekomendacijas, inicijuoja strategines bylas teismuose. Daugiau www.hrmi.lt
- * Latvijos žmogaus teisių centras:
1993-iais įsteigta NVO, siekianti skatinti paramą žmogaus teisėms Latvijoje per stebėsenos, tyrimų, advokacijos, teisinės pagalbos ir mokymų veiklas. LŽTC rengia advokacijos kampanijas ir mobilizuoja visuomenę reaguojant į žmogaus teises liečiančius politinius sprendimus ir teisėkūros iniciatyvas. Daugiau <http://www.humanrights.org.lv/html/>

PROJEKTO VEIKLOS

- * Interaktyvių radijo laidų ciklas „Tu – Europos pilietis“
- * Tarptautinė konferencija „Lisabonos sutartis: galimybės piliečiams“
- * Tinklapis „Viena Europa“: pilietinės visuomenės iniciatyvų saugykla – kontaktų šaltinis
- * Tarptautinė vasaros mokykla „Lisabonos sutartis kaip aktyvaus pilietiškumo kūrimo priemonė“
- * Įgalinimo pradžiamokslis „Europos pilietis: teisės ir atsakomybės“
- * Dokumentinis filmas „Europos Sąjungos Zoon Politicon“

RADIJO LAIDOS

Radio laidų ciklas „Tu – Europos pilietis“:

*Transliuojamos nacionalinėse ir vietinėse radijo stotyse (9 radijo stotys). Planuojama pasiekti apie 500 000 klausytojų, regioninė žiniasklaida bus kviečiama išplėsti diskusijas vietiniuose laikraščiuose ir naujienų portaluose, tam tikslui pateikiant ekspertų komentarus.

*Patyrusių žmogaus teisių ekspertų komanda – neformalus pokalbis, įtraukiant įvairaus išsilavinimo ir patirties klausytojus.

*Laidų temos: įvairovė ir tapatybė; bendros vertybės, istorija ir kultūra; naudojimas žmogaus teisėmis ES kontekste.

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

Tarptautinė konferencija „Lisabonos sutartis: galimybės piliečiams“ Rygoje:

*Pilietinės visuomenės, žiniasklaidos ir švietimo organizacijų atstovai iš 10 ES valstybių, ypatingai iš naujų valstybių-narių, kurioms labiausiai reikia palaikymo ir įgalinimo.

*Konferencijos bei po jos sekančio seminaro programos ašis – Lisabonos sutarties įgyvendinimo pasekmės, ypatingai Europos piliečių teisių srityje, bei atitinkamas pilietinės visuomenės įtraukimas į diskusijas, svarstymus ir iniciatyvas šioje srityje.

*Seminaro metu 5 teminės darbo grupės parengs rekomendacijas kaip įtraukti NVO ir piliečius įvairiose ES šalyse bei kokias komunikacijos strategijas naudoti:

- * Bendros vertybės kaip tarpusavio supratimo pagrindas
- * Žmogaus teisės kiekvienam/ai
- * Įvairovė nėra priešinga tapatybei
- * Solidarumas ir saugumas
- * Stipresnis piliečių balsas

TINKLAPIS

„Viena Europa“ – ilgalaikio naudojimo duomenų bazė, talpinanti pilietinės visuomenės organizacijų iniciatyvų aprašus bei veikianti kaip atviras forumas:

- * Išsamūs iniciatyvų aprašai – skatinama jas kartoti ar/ir tobulinti ar/ir susisiekti su iniciatyvos kūrėjais bendriems veiksams.
- * Forumo erdvė prieinama pilietinės visuomenės organizacijoms, piliečiams, valstybės institucijoms idėjų dalijimuisi bei bendrų iniciatyvų kūrimui.
- * Tikimasi paskleisti per mažiausiai 80 NVO Europoje ir sulaukti ne mažiau 20 geros praktikos pavyzdžių.
- * Pirmieji geros praktikos pavyzdžiai/iniciatyvos – iš konferencijos Rygoje bei vasaros mokyklos Vilniuje.

VASAROS MOKYKLA

Tarptautinė vasaros mokykla „Lisabonos sutartis kaip aktyvaus pilietiškumo kūrimo priemonė“:

*Prieš atvykdami į mokyklą atrinkti dalyviai parengs trumpus filmukus (neribojant technologinių parametrų) apie ES pilietybės/pilietiškumo subjektyvų suvokimą jų šalyse.

*25 jauni pilietinio sektoriaus lyderiai iš 10 ES valstybių narių dalyvaus savaitės trukmės programoje, apimančioje intensyvius interaktyvius užsiėmimus su ES teisės ir žmogaus teisių ekspertais: praktikais ir teoretikais. Mokymosi programa bus praturtinta patyriminiais komponentais – darbo grupėmis, gyvais susitikimais bei vizitais į nevyriausybinės organizacijas ar kitas svarbias vietas.

*Tikimasi, kad Vilniaus vasaros mokykla įkvėps dar vieną iniciatyvų rinkinį. 4 teminės darbo grupės parengs projektų apmatų ir suburs galimus partnerius. Projektų eiga bus fiksuojama tinklapyje „Viena Europa“:

- * Lisabonos sutartis: žinok ir naudok
- * Žmogaus teisių priartinimas izoliuotoms bendruomenėms
- * Žiniasklaidos naudojimas Europos piliečių įgalinimui

PRADŽIAMOKSLIS

Įgalinimo pradžiamokslis „Europos pilietis: teisės ir atsakomybės“ – Europietiškos tapatybės jausmą, pagarbą įvairovei bei aktyvaus pilietiškumo motyvaciją skatinanti metodinė medžiaga vyresniųjų klasių moksleiviams bei instrukcija/šaltinių sąrašas mokytojams:

- *Preliminarios pradžiamokslio versijos išbandymas pilotinių mokymų metu 5-iose skirtingose mokyklose (apimant neįgalius vaikus bei nepalankiose sąlygose esančias bendruomenes), naudojant neformalaus švietimo metodus, įvairias medijas bei patyriminį mokymąsi.

- *Užbaigtas įgalinimo pradžiamokslis apims lengvai suprantamą ir patraukliai apipavidalintą informaciją apie pagrindines Europos vertybes, piliečio teises bei atsakomybę, įskaitant konkrečius pavyzdžius bei instrukcijas kaip ir kokių veiksmų imtis ginant žmogaus teises ir laisves. Drauge su pradžiamoksliu bus platinamos gairės mokytojams – koncentruotos instrukcijos bei lengvai internetu prieinamų nemokamų informacijos šaltinių sąrašas.

PRADŽIAMOKSLIS (tęsinys)

- * 150 moksleivių ir mokytojų bus tiesiogiai įtraukti į vartotojui draugiškų ir patrauklių mokymo priemonių kūrimo procesą. Tikimasi, kad bent 5000 vaikų/mokytojų pasinaudos priemone kasmet: pradžiamokslis ir gairės bus išplatinti 50 mokyklų Latvijoje, o CD 4 kalbomis bus išplatinti NVO kitose ES šalyse, kviečiant naudoti, tobulinti bei jungtis bendriems veiksams naudojantis „Viena Europa“.

DOKUMENTINIS FILMAS

Dokumentinis filmas „Europos Sąjungos Zoon Politicon“ – bendrų Europos vertybių atspindys, gilesnė įžvalga į bendras patirtis į skirtybių vertę, socialinę ir pilietinę ES piliečio tapatybę.

*Tarptautinė komanda įtrauks filmo dalyvius iš mažiausiai 3 ES valstybių. Naudojant neformalius pokalbius, vaidmenų žaidimus, atkuriant realaus gyvenimo situacijas bus kuriamas interaktyvus tiriamasis dienoraštis, siekiant maksimaliai artimo ir asmeniško ryšio su auditorija.

*Filmu siekiama įgalinti kiekvieną žmogų ES – nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, etninės kilmės, ar kitų savybių – tapti aktyviu dalyviu formuojant tiek artimiausią aplinką, tiek ES. Tikimasi, kad dokumentinis filmas paskatins diskusijas ar ir kaip modernus žmogaus teisių požiūris ir pilietiškumo samprata (įtvirtinti Pagrindinių teisių chartijoje – neatskiriamoje Lisabonos sutarties dalyje) skiriasi nuo aristoteliškosios (kuomet moterys, vaikai, imigrantai, žemo statuso darbininkai nebuvo laikomi visaverčiais politinio gyvenimo dalyviais), ypač turint omenyje daugelyje naujųjų ES šalių skausmingai vykstančią demokratijos brandą.

DOKUMENTINIS FILMAS (tęsinys)

- * Nemokamos filmo peržiūros bus rengiamos Žmogaus teisių mėnesio 2012 ir Savaitės prieš rasizmą bei kitas nepakantumo formas 2013 metu Lietuvoje bei Latvijoje. 1000 filmo DVD diskų 4 kalbomis (LT/LV/EN/RU) bus išplatinti švietimo įstaigoms Lietuvoje ir Latvijoje bei išsiųsti platinimui pilietinės visuomenės organizacijoms, dalyvavusioms projekto veiklose (mažiausiai 100 organizacijų), kviečiant rengti nemokamas peržiūras bei versti į kitas ES kalbas. Filmo aprašas bei vaizdo anonsas bus paviešinti tinklapyje „Viena Europa“, informuojant apie filmo kopijos gavimo galimybes.

ĮŽVALGOS

- * Projekto planavimas:
 - * Biudžetas: Atsižvelkite į finansuojamą dalį bei lėšų išmokėjimo tvarką planuodami didesnio masto renginius. Pvz., planuojant tarptautinę konferenciją projekto pradžioje tenka įšaldyti du trečdalius lėšų daugiau nei metams.
 - * Veiklos: Nepamirškite subendrinti veiklų su kitomis planuojamomis veiklomis bei atsižvelkite į kalendorines šventes. Pvz., Kalėdų laikotarpiu tam tikrų temų nagrinėjimas neefektyvus.
- * Projekto partneriai:
 - * Panašumas: Su panašiomis temomis ir panašiomis grupėmis dirbančios organizacijos Jus supras iš pusės žodžio, bet tam tikroje tematikoje stiprūs partneriai gali atnešti daugiau kokybės.
 - * Patikimumas: Išbandyti partneriai – mažiau streso. Kita vertus, naujų ryšių paieška – naujos galimybės, nauja kokybė.

DĒKUI UŽ DĒMESI.
KLAUSIMAI?